

§ 124.

Den heri indeholdte Regel om Udlændinges Sikkerhedsstillelse er ny i dansk Ret, men almindelig i fremmed Lovgivning og i sig selv rimelig. Ved Danmarks Tiltrædelse af Haager-Konventionen bliver den i øvrigt uanvendelig over for Stater, der have tiltraadt denne.

§§ 125—29.

Medens den gældende Ret indeholder en Mængde specielle Bestemmelser om processuelle Straffe, har man i Udkastet indskrænket sig til nogle faa almindelig holdte Regler, der i sig rumme Hovedtrækkene af den nuværende Ordning, dog at der i § 128, ogsaa for saa vidt angaar unødigt Trætte, er givet Retten Myndighed til ikke blot at lægge Ansvaret paa Parten, hvor Skylden maa antages at ligge hos denne, men til ogsaa at idømme hans Rettergangsfuldægtig de her omhandlede Straffe, naar den virkelige Skyld nærmest maa antages at ligge hos denne.

Kapitel XII.

Fri Proces.

Dette Kapitel adskiller sig kun paa følgende Punkter fra det tidligere Forslags 1ste Afsnit, Kapitel XI.

I § 131 er der taget udtrykkeligt Forbehold med Hensyn til den Ret til fri Proces, der er hjemlet ved særlige Lovbestemmelser.

I samme Paragraf har man ladet det hidtil opstillede Krav paa Attest fra Forligskommissionen om, at vedkommende ikke har vist sig uvillig til Sagens mindelige Afgørelse, bortfalde, da denne Betingelse i Virkeligheden er ganske uden reel Betydning.

Endvidere er der i Slutningen af samme Paragraf opstillet som en særlig yderligere Betingelse for Udlændinges Adgang til at opnaa fri Proces her i Landet, at vedkommende fremmede Stat ikke stiller Danske ringere end Indlændinge i heromhandlede Henseende.

I § 133 er der givet vedkommende Justitiarius Anvisning paa, for saa vidt Underretssager angaar, at paalægge vedkommende Underretsdommer at besikke Sagfører til Sagens Udførelse i Stedet for selv at foretage saadan Beskikkelse.

Endelig er § 137, 2det Stykke, og § 138 ny i Forhold til det tidligere Forslag.

Med Hensyn til de enkelte Paragrafer bemærkes følgende:

§ 131.

Angaaende de særlige Lovbestemmelser, med Hensyn til hvilke der i 1ste Stykke tages Forbehold, kan henvises til Jürgensens Lovleksikon. Ved Bestemmelsen af Omfanget og Virkningen af den paa saadan særlig Hjemmel støttede Adgang til fri Proces maa imidlertid Udkastrs Regler lægges til Grund.

§ 132.

Den indrømmede Begunstigelse gaar for saa vidt noget videre end den hidtil tilstaaede, som Fritagelse for Udgifter til Brevporto, Avisbekendtgørelser og til Dels Udskrifter ikke hidtil har været indbefattet i den sædvanlige Bevilling til fri Proces, medens den dog efter Omstændighederne ekstraordinært kunde tilstaaes af Justitsministeriet. At endvidere Rejseudgifter, Diæter og anden Betaling til Vidner og Syns- og Skønsmand ere medtagne, er en ligefrem Følge af de ny Regler, som Udkastet indeholder om Godtgørelse og Betaling til disse Personer. — Fritagelse for Brug af stemplet Papir omtales ikke, fordi Stempelovens § 71 foreslaas ophævet, jvf. Udk. t. Lov om Retsafgifter § 88.

§ 133.

Naar det her ligesom i det tidligere Forslag er overladt Justitiarius i vedkommende Landsret eller i Højesteret i Stedet for som hidtil Administrationen at meddele Bevilling til fri Proces til uformuende, er dette sket ud fra de samme Betragtninger, som ere fremstillede i Motiverne til det tidligere Udkast: Meddelelse af saadan Bevilling er, om den end hidtil i Formen er fremtraadt som en Naadessag, dog i Virkeligheden et Retfærdighedskrav, og denne dens Karakter faar netop sit naturligste Udtryk ved, at Afgørelsen henlægges til Domstolene. Dertil kommer, at der under den ny Ordning vanskelig kan paavises nogen anden Myndighed, til hvilken Afgørelsen naturlig kan henlægges; særlig maa i saa Henseende erindres, at Amtmændene, der hidtil have meddelt Bevillinger til fri Proces i første Instans, under det ny System i det væsentlige ere traadte ud af deres tidligere Forbindelse med Retsplejen. At Rettens Stilling til Sagens endelige Afgørelse skulde blive præjudiceret ved det foreløbige Skøn over Sagen, i Henhold til hvilket fri Proces